

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija teikia:

1) Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 8, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 27, 29, 30, 47, 49 ir 51 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu ir 37 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – VTĮ projektas);

2) Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, ir Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, vykdoma valstybės tarnybos pertvarka, kurios tikslas yra pertvarkyti valstybės tarnybą sustiprinant vadovavimo ir lyderystės gebėjimus, padidinant valstybės tarnybos profesionalumą, lankstumą ir efektyvumą, modernizuojant žmogiškųjų išteklių valdymą, diegiant inovacijas valstybės tarnyboje. Atsižvelgus į tai, parengtas valstybės tarnybos efektyvumo didinimo *trumpuoju laikotarpiu* priemonių paketas – VTĮ projektas. Pažymėtina ir tai, kad įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 9.3.2 papunktyje nurodytą veiksmą „*Parengti ir priimti valstybės tarnybos pertvarkos koncepciją įgyvendinantį Valstybės tarnybos įstatymą, kurio nuostatos padėtų supaprastinti žmogiškųjų išteklių valdymą valstybės tarnyboje, padarytų jį lankstesnį ir motyvuotą*“ bus sistemiškai (kompleksiškai) įvertintos Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių įstatymų nuostatos ir *Lietuvos Respublikos Seimo 2022 metų pavasario sesijoje* pateikti Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių įstatymų pakeitimų projektai, kuriuose sistemiškai (kompleksiškai) bus siūlomos ir kitos su valstybės tarnybos pertvarka susijusios *ilgojo laikotarpio* priemonės, kurių nėra pateiktame derinti VTĮ projekto variante, apimančiame tik *trumpojo laikotarpio* valstybės tarnybos efektyvumo didinimo priemonės.

Įstatymų projektuose daromi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktų pakeitimai, vykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės **2021 m. rugpjūčio 11 d. posėdžio protokolo Nr. 53 18 klausimo 4 punkte** išdėstytą pavedimą – pavesti Vidaus reikalų ministerijai kartu su Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei Finansų ministerija peržiūrėti atlygio

valstybės tarnautojams, paskirtiems valstybės ir savivaldybės įmonių valdybų bei išrinktiems valstybės ir savivaldybės valdomų bendrovių ir jų dukterinių bendrovių kolegialių organų nariais, teisinį reguliavimą ir iki **2021 m. lapkričio 1 d.** parengti ir pateikti Vyriausybei atitinkamų teisės aktų projektus.

<p>I. Sprendžiamos problemos</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nėra reglamentuota, kaip vyksta tolesnė pretendentų atranka, jeigu po centralizuoto konkurso yra tik <i>vienas</i> pretendentas į įstaigos vadovo, įstaigos vadovo pavaduotojo ar įstaigos struktūrinio padalinio vadovo pareigas, gavęs ne mažesnę nei Vyriausybės nustatytą bendrą minimalų įvertinimą (6 balus dešimties balų sistemoje). 2. Pagal galiojantį Valstybės tarnybos įstatymą (toliau – VTĮ), esamas įstaigos vadovas antrai 5 metų kadencijai gali būti paskirtas tik konkurso būdu, t. y. nėra galimybės būti paskirtam antrai 5 metų kadencijai be konkurso, net jeigu pirmos kadencijos metu visuose tarnybinės veiklos vertinimuose įstaigos vadovo veikla buvo įvertinta gerai arba labai gerai. 3. VTĮ nenustatytas valstybės tarnautojų išbandymo laikotarpis, kurio metu esant nepatenkinamiems išbandymo rezultatams, valstybės tarnautojas galėtų būti atleistas iš pareigų. Šio instituto nebuvimas apsunkina (mažina) galimybes lanksčiau ir operatyviau atleisti reikiamų kompetencijų ir įgūdžių neturinčius valstybės tarnautojus iš pareigų, lanksčiau valdyti žmogiškuosius išteklius. 4. Valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių kolegialių organų ir jų sudaromų komitetų narių darbo apmokėjimo sistema nėra vienoda, todėl sudaromos prielaidos galimai pažeisti lygiateisiškumo ir teisingo apmokėjimo už darbą principus. 5. Neužtikrinamas įstaigų vadovų išlaikymas valstybės tarnyboje pasibaigus kadencijai ar pareigybės panaikinimo atvejais. 6. Pagal VTĮ 18 straipsnį, valstybės tarnautojams leidimas dirbti kitą darbą reikalingas tik tuo atveju, kai <i>norima dirbti pagal darbo sutartį</i>. Toks teisinis reguliavimas apriboja darbdavio teisę žinoti ir vertinti, ar <i>kita veikla (pvz., pagal verslo liudijimą, autorinę sutartį ir t. t.)</i>, kuria užsiima valstybės tarnautojas, nesukelia interesų konflikto, nesudaro prielaidų valstybės tarnybą panaudoti privačiais interesais, nediskredituoja valstybės tarnybos autoriteto, nekliudo asmeniui, einančiam pareigas valstybės tarnyboje, tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, taip pat kai tai nėra darbas tose įmonėse, įstaigose, organizacijose, kurių atžvilgiu valstybės tarnautojas turi valdingus įgaliojimus arba kontroliuoja, prižiūri jų veiklą arba priima kokius nors kitus sprendimus dėl tos įmonės, įstaigos ar organizacijos, ir kai nėra kitų aplinkybių. 7. Nenumatyta galimybė karjeros valstybės tarnautojus perkelti į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų ar įstaigų vadovų, priimamų į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindu, pareigas. Todėl karjeros valstybės tarnautojų skyrimas į nurodytas politinio (asmeninio) pasitikėjimo pareigas užtrunka ilgesnį laiką dėl papildomų atleidimo, priėmimo ir statuso atkūrimo procedūrų taikymo (papildoma administracinė našta). 8. Pareiginės algos koeficientų ribojimas perkeliant į aukštesnes ar lygiavertes
--	---

	<p>pareigas nemotyvuoja valstybės tarnautojų siekti geresnių rezultatų, nes pareiginės algos padidėjimas būna santykinai nedidelis, be to, įstaigų vadovai negali lanksčiai valdyti personalo.</p> <p>9. Priemokų mokėjimo ribojimas 6 mėnesių per kalendorinius metus terminu neužtikrina teisingo darbo apmokėjimo. Nenumatyta galimybė tuo pačiu metu mokėti priemoką už pavadavimą ir už papildomų užduočių atlikimą.</p> <p>10. VTĮ nustatytas įspėjimo apie atsistatydinimą iš pareigų terminas (14 kalendorinių dienų) nedera su Darbo kodekse nustatytu analogišku terminu (20 kalendorinių dienų).</p>
II. Siūlomos priemonės	<ol style="list-style-type: none"> Supaprastinama įstaigų vadovų atrankos tvarka – leidžiama į pareigas priimančiam asmeniui pateikti ir vieną pretendentą (kai po centralizuoto konkurso atrenkamas tik vienas pretendentas, surinkęs ne mažesnę kaip Vyriausybės nustatytą vienodą minimalų balų skaičių). Nustatoma galimybė įstaigų vadovus antrai 5 metų kadencijai paskirti be konkurso, kai jų tarnybinė veikla kadencijos metu įvertinta gerai arba labai gerai. Nustatomas valstybės tarnautojų išbandymo laikotarpis ir atleidimo iš pareigų pagrindas, kai nėra patenkinami išbandymo rezultatai. Sudaroma galimybė įstaigų vadovus ir karjeros valstybės tarnautojus išlaikyti valstybės tarnyboje – pasibaigus kadencijai siūlyti įstaigų vadovams ir karjeros valstybės tarnautojams eiti kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, o, panaikinus įstaigos vadovo pareigybę, siūlyti eiti karjeros valstybės tarnautojo pareigas. Nustatoma, kad valstybės tarnautojų, paskirtų į valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių kolegialių organų ir jų sudaromų komitetų narius, veikla bus apmokama iš nurodytų įmonių ir bendrovių lėšų ta pačia tvarka, kaip ir kitų valstybės ir savivaldybės įmonių kolegialių organų narių veikla. Panaikinamas reikalavimas gauti leidimą dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį. Nustatoma galimybė karjeros valstybės tarnautoją perkelti į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas. Atsisakoma pareiginės algos koeficientų apribojimų perkeliant į kitas valstybės tarnautojų pareigas ir priemokų mokėjimo ribojimo 6 mėnesių terminu. Nustatoma galimybė tuo pačiu metu gauti priemoką ir už pavadavimą, ir už papildomų užduočių atlikimą. Ilginamas įspėjimo apie atsistatydinimą terminas, suderinant jį su analogišku terminu, nustatytu Darbo kodekse. Atliekami kiti aiškinamajame rašte plačiau aptarti pakeitimai.
III. Priemonių kaštai	<p>Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymams įgyvendinti neprireiks. Įstatymų projektuose nėra imperatyvių nuostatų, kurių įgyvendinimas pareikalautų papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų. Einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais nenumatoma sutaupyti lėšų.</p>
IV. Nauda	<p>Bus didinama valstybės tarnautojų motyvacija siekti geresnių rezultatų, likti</p>

visuomenei	toliau dirbti valstybės tarnyboje, gerinamos tarnybos sąlygos, Įstatymų projektuose siūlomi pakeitimai sudarys prielaidas efektyvesniam ir rezultatyvesniam valstybės tarnybos veikimui ir prisidės prie sklandesnio valstybės tarnybos reformos ilgalaikių tikslų įgyvendinimo.
-------------------	--

Įstatymų projektai neprieštaruja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Įstatymų projektai nėra notifikuoti Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Įstatymų projektai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Įstatymų projektuose nėra apibrėžiamos sąvokos, kurios turi būti įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymų projektai derinti su visomis ministerijomis, Nacionaline teismų administracija, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija ir Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesine sąjunga. Į dalį suinteresuotų įstaigų ir organizacijų pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta. Pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, įvertinimas pateiktas derinimo pažymoje (pridedama). Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija per nustatytą terminą nepateikė išvadų, todėl laikytina, kad ji pritaria įstatymų projektams. Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos pateikti pasiūlymai yra įvertinti derinimo pažymoje. Nacionalinės teismų administracijos išvadoje pateikti siūlymai ir pastabos iš esmės sutampa su kitų suinteresuotų įstaigų ir organizacijų pateiktais pasiūlymais, todėl derinimo pažymoje pateikti argumentai dėl atitinkamų pastabų ir pasiūlymų neatsižvelgimo taikytini ir Nacionalinės teismų administracijos pastaboms ir pasiūlymams.

Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. XIV-534 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ numatyta VTĮ projektą svarstyti 2021 m. Seimo III (rudens) sesijoje.

Įstatymų projektai paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Įstatymų projektus parengė Vidaus reikalų ministerijos Valstybės tarnybos politikos grupės (Vidaus reikalų ministerijos vyriausioji patarėja, atliekanti grupės vadovo funkcijas, Jūra Ivonaitytė (tel. (8 5) 271 7208, el. p. jura.ivonaityte@vrm.lt) patarėjas Dainius Cicėnas (tel. (8 5) 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt). Rengiant įstatymų projektus dalyvavo Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento Teisės taikymo skyriaus patarėja Anna Andruskevič (tel. (8 5) 271 8298, el. p. anna.andruskevic@vrm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Įstatymų projektai ir jų lyginamieji variantai, 21 lapas.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
3. Aiškinamasis raštas, 17 lapų.
4. Derinimo pažyma, 20 lapų.
5. Suinteresuotų įstaigų ir organizacijų išvadų kopijos, 10 lapų.

D. Cicėnas, tel. (8 5) 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt